

# Zgodnja DANICA.

**Katolišk cerkven list.**

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

**Tečaj XXXI.**

**V Ljubljani 23. vel. serpana 1878.**

**List 34.**

## **Izgledi bogotjubnih otrok iz vsih časov kersanstva.**

7. Janez Vianney. \*)

Kako različno je življenje posameznih ljudi! Skoraj dva si nista po vsem enaka. Pa še skor večja različnost se kaže pri smerti, pri pogrebu. Pri nekterih je smert tako lahka, oh tako sladka in prijetna, pri drugih pa je ločitev tako težka, oh tako grozovito grenka! In pogreb? Koliko se jih pokoplje kar natihoma! Nobeden se ni kaj zmenil za nje, ko so živele; pozabljeni so, ko jih v grob devljejo: nimajo sočutnega prijatelja, ki bi jih z blagoslovljeno vodo pokropil, ki bi odkritoserčno solzico potočil za njimi.

Vse drugače je bilo pri pogrebu moža, čigar mlade leta vam hočem zdajle opisati. Osmega vel. serp. 1859 je bil blizu mesta Lijonskega na Francoskem sijajen, ginljiv, pretresljiv pogreb. Umrli je bil namreč v bližnji vasi Ars \*\*) ondodni duhovni pastir. Komaj je čestiti 73letni gospod oči zatisnil, se je kakor blisk hitro raznesla britka novica, ne le po domači tati, temuč po več ur, po več dni na okrog. Natiseče oči je bilo na enkrat s so zemi napolujenih. Jokali so bolniki, ki so bili na prošnjo ranjcega ozdraveli; solzili so se reveži, ki so bili podpirani; ihtili so nesrečni, ki jih je nekdanj tolažil; zdihovali so mladenčji in dekleta, ktere je bil zapeljevanja obvaroval; glasno so žalovali otroci, kterim je bil dober, ljubeč oče; plakali so grešniki vsake starosti, ktere je bil na pravo pot pripravil; ko so zvedeli, da so utihale tiste usta, iz kterih so slišali tako nebeško lepe nauke, ko so pomislili, da zakopano bo zdaj tisto serce, ki je imelo toliko usmiljenja, toliko ljubezni, in ž njim bodo zakopane vse skrivnosti, ktere so mu ljudje od blizu in daleč s toliko zaupljivostjo razodevali! Okrog 6000 tujcev je bilo pri pogrebu; med njimi so bili častniki, možje zlahtnega rodu, osebe imenitnega stanja, visoke časti, 300 duhovnov je spremljevalo častitljivega merliča. Skof sami so ga pokopali; v pogrebem ogovoru so ranjcega imenovali „svetega župnika“.

Ta sveti župnik Arski je bil Janez Vianney. Rojen je bil 8. majnika 1786 v vasi Dardilly blizu Lyona. Starši so bili priprostega kmetiškega stanja, pa zelo bogaboječi, posebno mati.

Precej, ko se je začel le nekoliko zavedati, so že jeli obračati, kolikor je bilo mogoče, proti Bogu njegovo

\*) Beri Viané.

\*\*) Če tudi francoski, bere se Ars. (F. Thomas, Taschenwörterbuch.)

serčice. Ko je bil 18 mescev star, je znal že ročice sklepati in naj svetejši imeni Jezus in Marija za materjo izgovajati, če tudi še ne prav razločno. Kolikor bolj so se razvijale njegove moči, toliko več molitvic so ga naučili. Vsak dan so imeli mati navado sami poklicati otroke, in prvo je bilo, da so ž njimi poklekali in skupaj obmolili zjutranje molitve. Tako so se otroci brez truda navadili ljubiti molitev. Za to je bil Janez še v svojih poznejših letih zelo hvaležen.

Enkrat mu je opomnil nek duhoven, ko je bil že sam za župnika: „Kako ste srečni, da ste že tako zgodaj imeli veselje do molitve!“ Nato pravi Vianney: „Za Bogom je to delo moje matere; kako so bili dobri! „Glej Janezek moj, so mi večkrat rekli, ko bi morala videti, da Boga žališ, bi me bolj bolelo, kakor bi te storil kateri drugi mojih otrok.“ Potlej se pristavi: „Čednost gre iz maternega serca v serce otrokovo, kajti otrok rad stori, kar vidi storiti.“ Zato je tudi pri neki priložnosti omenil, da noben otrok bi ne smel pogledati svoje matere, ktera ga je pobožno izredila, da bi se pri tem ne zjokal ljubezni in hvaležnosti.

Star 3 leta, je že zelo rad molil. Komaj je znal po nekoliko govoriti, je že redno vstajal in z domačimi opravljal vse molitve. Ko je zaslišal ob času molitve prvi vdarec zvona, precej je pokleknil, kjer koli je bil.

Večkrat je šel doma na kak skriven kraj: in tu kjer ga nihče ni vidil, ko Bog in angelji, je kleče obmolil vse molitve, kolikor se jih je bil že navadil.

Posebno je ljubil in častil Mater Božjo. Sam je pozneje pravil: „Mater Božjo sem že ljubil, preden sem jo prav poznal; ta ljubezen je moje naj starejše nagajenje. Bil sem še majhen in imel sem lep molek, sestra mi je bila nevošljiva in bi ga bila tudi rada. To mi je bilo jako neprijetno. Vprašal sem toraj mater, kaj naj storim. Rekli so mi, naj ji dam molek iz ljubezni do Boga. Storil sem; pa stalo me je veliko solz.“

Prvo darilo, ki ga je od matere prejel, je bil majhen lesen kip presv. Device. Za Janezka ni bil kaka igrača, imel ga je v veliki časti. Če ga je le pogledal, skipelo mu je veselje v sercu. „O, je rekel že v svojih zadnjih letih, kako sem vendar rad imel ta kip! Noč in dan se nisem mogel ločiti od njega; in še spati bi ne bil mogel, ko bi ga ne bilo blizu moje posteljice.“

Le malokrat ga je ktera reč pripravila, da se je jokaj; če se je pa katerikrat, je bilo zadosti mu dati molek ali kako sv. podobico, in koj je bil utolažen.

Štiri leta star, se je bil enkrat skerbni materi zgubil. Dolgo časa ga iščejo, nikjer ga ni. Ne morejo si misliti, kam bi bil šel; v velikem strahu so, da bi se mu ne bilo kaj hudega zgodilo. Slednjič ga po dolgem iskanji najdejo — v koti domačega hleva kleči in

pobožno moli! Mati se jako razveselijo, pa veselje skrivajo in pokregajo ga: „Otrok! zakaj si mi vendar toliko skerbi napravil? In kaj ti pač na misel pride, da se pred menoj skrivaš, kadar moliš?“ Janezek je zelo žalosten, ko sliši, da je ljubo mater v veliko skerb pripravil. Oklene se jih in pravi: „Mati, odpustite mi; gotovo vas nisem hotel žaliti; nikdar več ne pojdem tje! nikoli več ne pojdem!“

Pri drugi priložnosti je sosed, ki ni bil posebno pobožen, Janezkovemu očetu rekel: „Zdi se mi, da me ima vaš belolasec za „hudega“; križ za križem dela, kadar me vidi.“ Mati, v skerbéh, da bi v kake čudne posebnosti ne zašel, mu to očitajo; Janezek pa priprosto odgovori: „Sej še vedel nisem, da me sosed vidi; kadar pa se začne in neha moliti, takrat se vendar mora sv. križ narediti!“

Kakor sv. pismo hvali mladega Tobija, da ga že v nežni mladosti ni kaj veselilo počenjanje verstnikov, temuč da je pridno hodil v tempelj Gospodov darovat Bogu pervino svojega serca, tako je delal tudi naš Janezek. Če je le količkaj utegnil, je šel k sv. maši; večega veselja mu starši niso mogli storiti, kakor če so mu v cerkev dovolili. In s toliko pobožnostjo je bil vselej pri daritvi sv. maše, da se pri otrocih njegove starosti težko kdaj vidi enaka. Ljudje, ki so ga v cerkvi videli, so večkrat rekli staršem: „Vaš sin, morate skrbeti, da bo duhoven!“

Kadar je štel nekako 7 lét, je pasel očetovo čedico. Bilo je 4 do 5 krav, 1 osel in troje ovác. Pervi čas jih je moral pasti blizu doma; starši so hoteli viditi, če mali sinek res dobro opravlja svojo službo. Pozneje so dovolili tudi na oddaljene pašnike goniti.

Ne daleč od domače vasi je dolinica, jako prijetna in hladna; tu izvirata dva studenca in se združujeta v potok; poleg potoka stoji sem ter tje gosto jelševje in drugo germovje ter dela hladno senco. Kraj je tih in miren; le brez številne ptičice se prijazno oglašajo od jutranje zarije do večernega mraka. Menda zato se imenuje: „Kosova“ dolina.

Tu blizu so imeli njegov oče lep travnik in zraven lepo polje. Tje je Janezek naj raji gonil čedico. Mirno je stopal za živino; v eni roki je držal pastirsko palico, v eni pa podobico Matere Božje, ktero je priserčno na persi pritiskal.

Tudi drugi pastirji so radi v to stran gonili past. Janezek se je vsim kmali tako prikupil, da so bili naj raji pri njem ter so ga že od daleč klicali in pozdravljali. Če je katerikrat izostal, so bili žalostni.

V tem kraju je bil Janezek iznašel prijazno višino; tam je stala stara verba. K tej verbi je hitel, kadar je prigral in svojo ljubljeno podobico Marijno na njo postavil. V ta namen je zložil okrog verbe iz ruš prav lep oltarček Marijin. Potlej je ponižno pokleknil in presv. Devico častil, ter še tovariše prosil, naj tudi tako delajo.

Radi so ga vbogali in Janezek je bil nezmerno vesel, ko so vsi okrog podobe pobožno klečali. Molil jim je angeljevo čiščenje; potem je vstal in začel prav resno pridigovati otročjo pridigo Matere Božje.

Ko so že drugi odšli k svojim pastirskemu igračam, je on le še ostal na tem izvoljenem kraju, ves zamaknjen v otročji pobožnosti po več ur. Včasih je kakega zanesljivega pastirja prosil, naj varuje njegovo živino; potlej je šel na kak bolj oddaljen kraj, se je skrtil med gosto germovje ter prav po željah svojega serca molil na skrivnem k nebeškemu Očetu.

Za Bogom in Marijo je naj bolj ljubil reveže. Usmiljenja do ubožcev se je naučil od svojih dobrih staršev. Kadar so v slabem vremenu prišli reveži prositi prenočišča, so ukazali oče v kuhinji dobro zakuriti, da

so se najpred ogreli. Potlej so rekli pristaviti velik pisker krompirja; pri večerji so se vsedli domači otroci in reveži k eni mizi. Potem so skupno molili. Oče so sami peljali siromašne goste v skedenj, ali pa na seno in so skerbili, da jim ni nič potrebnega manjkalo.

Janezek je imel veliko veselje staršem pomagati pri taki postrežbi. Pripeljal je v hišo vse reveže, ktere je na poti dobil; enkrat jih je bil 24 nabral. Ti strdavci so imeli večkrat tudi male otročiče pri sebi; le-ti so se mu še posebno v serce smilili. Enega za drugim je peljal k ognju, poizbral je boljše ostanke zanje, večkrat si pa tudi sam kaj pri jedi pritergal, da jim je dal. Prosil je večkrat tudi mater za kako oblačilce za te sirotiške otročaje (Dalje nasl.)

## O božjih potih.

(Dalje.)

3. Zopet ugovarjajo in pravijo: *Božje pota škodujejo gospodarskemu blagostanju ljudskemu.*

To očitjanje ima nekaj v sebi, vsaj na videz. Res je, da ob romanju se zgubi kolikor toliko časa in denarja, da med tem delo in opravila več ali manj zasanejo, ter tako tudi nekoliko dobička v zgubo gré. Če si pa to reč od druge strani ogledamo, bomo drugače govorili in rekli, da prinašajo še celó dobiček. Star pogovor pravi: „Na božjem blagoslovu je vse ležeče“. Pri vseh človeških početjih je treba dveh reči: dela človekovega, pa blagoslova božjega; in to poslednje je najvažniši, brez tega tudi prvo nič ne more. Če se človek na božji poti z Bogom sprijazni in si ga nakloni, gotovo prinese domu njegovega blagoslova, ta pa tisočkrat nadomesti vse ono, kar se je bilo med tem časom zamudilo in izdalo. Dalje božje pota koristijo tudi zdravju in življenju našemu; dostikrat je potreba, da se človek oddahne, da se odterga od navadnih vsakdanjih opravil, da tako pride iz vsakdanje navadnosti, da gré malo po svetu, da se na duhu in na telesu odpočije, da se razvedri in za novo delo poživi. To pa se zgodi na božjih potih, in ta dobiček gotovo nadomesti vso drugo posvetno zgubo, ki pa vselej še zguba ni, kajti navadno se morejo take reči pozneje s podvojeno delavnostjo nadomestiti. Sploh pa na božjo pot ne gré vsa hiša ob enem, ne gré, in tudi naj nikar ne hodi, kdor mora doma biti. In tako tista navidezna zamuda in škoda ni tolika, kakor se vpije. Na vse to je ta ugovor sama hinavščina, nič drugega ne. S-j tudi tisti ljudje, ki ne hodijo na božje pota, napravljajo izlete, veselice, ki terpe po en dan, po dva dni ali še več, zlasti daljše popotovanja, da si ogledajo mesta in dežele, znamenite dela, reči, ob kratkem: vse ono, kar more človeka zanimati. Dostikrat ena sama taka veselica ali pot več stane, kakor deset božjih potov. Napravljajo se ljudske veselice, ki tako rekoč vse ljudstvo od dela odvrtaajo in silnih stroškov prizadevajo: ali tu se nikdo ne pritožuje, nikdo se ne spotikuje, nikdo ne zjavka zbog gospodarske škode; temuč se še le na vso moč dela na to, da se take in enake veselice, kar je moč, velikansko osnujejo in zveršé. Čez božje pota ti pa tako godejo, celó svetno moč na pomoč kličejo, da bi v okom prišla navidezni gospodarski škodi. Oj hinavcev! Prav za prav vam gré za nekaj drugega; vi mahate po božjih potih le s sovraštva do vere, zato vpijete, kako so škodljive, to, to je in nič drugega ne, kar vam ne dá k sapi priti. Dan današnji svetovni polom, ki skoro vse blagostanje ljudsko požira, naj bi vendar odperl oči ljudém ter jih prepričal, da je zastoj vse delo naše, če ni blagoslova božjega z nebés. Mi



smo Boga zapustili, Bog pa nas, zato se nam tako godi. Ali božje pota nas vodijo nazaj k Bogu, rosé na nas blagodar božji, in z blagoslovom božjim se vrača tudi časno blagostanje.

4. Govori se dalje: *Božje pota dajo priložnost hudobijam in pregreham.*

Ta ugovor ima precej v sebi. Res se utegne zgoditi na božjih potih, da se komu kaj ukrade, da je kdo izropan, da nastanejo pretepi, poboji, da se zanikarnost zbira, nedolžno pohujša, zapelje itd. Vprašam pa, ali te in take hudobije in pregrehe izvirajo iz svojstva, iz bistva božjih pot? Ali so božje pota krive temu? Kratko in malo ne! Pa dajo priložnost, poreče se, dajo priložnost hudobijam in grehom. Na to odgovarjamo: Isto tako in še mnogo bolj dajo priložnost izleti in veselice, in vendar jih ne grajate, ne prepovedujete. Zakaj se to samo na božje pota obrača? To ni opravičeno. In če bi hoteli zagadelj, ker se ta ali ona reč more napak obračati, odstraniti tudi pravo in dobro njeno rabo, kam bi prišli! Odstraniti bi morali vse dobra, ker na zemlji ni uobenege takega dobra, da bi se ne dalo in ne moglo od slabosti in hudobije ljudske napek obračati; odpraviti bi morali vse države in cerkev, odstraniti zakon in rodovine, vzeti bi morali ljudem imetje in stanovanje, obleko in hrano, ter uničiti dušo in telo, kajti vse to vabi in draži človeka na hudobijo in pregrehe, vse to se dá napek obračati. Dobro, da Bog ni tako siten kakor mi, da drugač sodi, kakor mi, če ne, bi palo vse v prvotni nič. No pa sej tudi svet ni tako siten in izbirčen v posvetnih rečeh, le o božjih in verskih rečeh bi morala izjema biti, in to pred kot ne zato, ker je hudobnemu svetu prava in dobra raba božjih pot morebiti huje zoperna, kakor najgroznejša zloraba. Dalje na božjih potih v obče ni potreba večje previdnosti, kakor na drugih popotovanjih in na drugih shodih, da se takim zlorabam v okom priti more.

Naj se božje pota v cerkvenem smislu in po cerkvenem načinu opravljajo, pa bode vse dobro; tako se bode v okom prišlo slehernemu pohujšanju in sleherni nesreči, na kolikor je to mogoče med ljudmi. Pustimo toraj dobro navado in rabo, zabranujmo pa in ovirajmo razvado in zlorabo, kar je moči.

Starši, gospodarji, skrbniki, ne pustite mladih ljudi samih na božjo pot. Kjer je tako, da prenočujejo ljudje na božji poti, tam morajo pač dobro gledati zadevni ljudje in duhovni pastirji, da so ljudje po spolu ločeni, da se v stanovanjih in zunaj kaj napčnega ne godi, da vsi gredo med opravičilo v cerkev in ne ostajajo pri kerčmarjih itd., kateri naj med opravičilo svoje reči v kraj denejo in tudi sami k Božji službi gredo itd. Če te skrbí ni, si res mnogi ravno na svetih krajih večni ogenj zaslužijo. (Dalje nasl.)

### **Današnji obrekovalci enega papežev in učenost.**

Večkrat smo že omenili, kako sovražniki vere in Cerkve Kristusove zgodovino pačijo in kazijo, da bi svoje nepošteno namene dosegli. Novi zvezek „Il Pato“ je prinesel med tisučeri en dokaz tega, kakošni pačuhi zgodovine so sprideni ljudje. Naj po večem posnamemo apis, ki pravi:

Djanja, ki nam vsak dan pred oči prihajajo, so zadosti očitni dokazi, da brezbožnost ne upa zmárg razun le od nevednosti in od goljufije. In lejte, v poterjenje tega se nam je naznanilo to-le. Sovražniki vere in družbinstva niso še s tem zadovoljni, da s polnimi rokami

po Rimu trosijo biblije krivoverca Diodati-a. Ti lažniki se dervijo okrog in razširjajo najbolj obrekljive „Vite de Romani Pontefici“ (lažnjive spise zoper papeže); spisane so te knjige od tacih, katerih ravnilo je bilo sovražstvo in slaba zmožnost, kadar so hotli govoriti o Kristusovih namestnikih. Ni tega davno, se je pod mnogimi predtezami trosil „življenjepis“, kakoršnega je o Pavlu II spisal Jernej Platina. So li mogli sovražniki papežev dati dokaz bolj slepe in neumne svoje nevednosti in bolj nevredne in nesramne sleparije? Ali mar mislijo, da v Rimu se niso nikoli obdelovali zgodovinski nauki, ker se prederznejo s tako imenovanimi umetnikami tkati goljufije in zadrege staviti veri in pobožnosti našega ljudstva?

Vedó naj pa, da kakor od vseh drugih reči, tako so katoličani zmožni o zgodovini dajati vsaki čas naj slovesniši poduke svojim nasprotnikom. Katoličani vedó, da vse odveč znani Jernej Platina je bil od sicer tako pohlevnega Pavla II odstavljen od neke imenitne službe, — to pa zaradi svojega ne hvale vrednega obnašanja in zaradi svojega preobilnega hlepenja po nedopuštenih dobičkih. Katoličani vedó, da je bil tožen poganskih zmót in zarote zoper življenje papežev in je bil za malo časa zapert v ječo. Vedó, da oslepljen od togote je pisal papežu naj prederznejše pismo in bil je tako bedast, ter je rekel, da bo po svetu vse okrog krožil in apodbadal vse kralje, da naj pokličejo v vesoljni zbor Pavla II, naj dá odgovor, češ, da je Platina in nektare njegovih pajdašev djal iz službe. In torej katoličane od milovanja sméh sili, ko vidiijo, da papeževi sovražniki trosijo ta življenjepis, s katerim se je zgodovinar, ozlobljen do pristranstva, maševal in metal grajanje na častiti spomin enega naj večih namestnikov Jezusa Kristusa, kateri je svoje kratko papeštvo v to obračal, da je Evropo rešil mahomedanske divjačnosti, da je Rim ozališal z imenitnimi spominki, da je prvi-krat po mladih Nemcih vpeljal bukvetisk v glavnem mestu katoličanstva, ker dal je doveršiti izdaje naj boljših greških in latinskih klasikov.

Pa ne le sami katoličani z grozno nevoljo zame- tujejo obrekovanja, ki so v tem življenjopisu. Kolikor je bilo dozda učenih, obdarovanih z razsodbo in pre- rešetovanjem (kritiko), tudi med protestanti, celo se med nevérniki in umomoljci, so v imenu zgodovine glas povzdignili ter so protestirali zoper očitne goljufije, s katerimi se iskali okriviti Pavla II. Ene misli so vsi z Brezio-m, z Bzovio-m, z Gretsero-m, s Campano-m, s Cucchi-em, s Cufurri-em, s preučenim Henr. Epinois-em in z drugimi zgodovinarji, ki so vsi obsojevali jezo in žolčnost, koja je vodila pero Platinovo.

Kar veljá o tem zgodovinskazu, to veljá tudi o mnogih njegovih obrekljivih pajdaših, ki kazijo zgodovino zato, da papeže černijo.

Opomnjeno bodi tukaj še, da monsign. Tripepi je v delu „Religione e Storia“ obširno pisal v brambo Pavla II. Mi pa smo to poznali zato, ker je polno ravno tako obrekljivih časnikov in spisov, kakor je ta, ki je tukaj šiban. Huda vest ima to lastnost, da vse grize, kar more doseči, naj bolj pa to, kar vest budí in drega pravo vero, pravo cerkev in njenega poglavarja. Zato imamo za vsacega „grizgrama“ le en svet: „pojdi k spovedi, da si vest vpokojiš; pa bo vse dobro; minula te bo satanova jeza zoper resnico in čednost.

Monsig. Tripepi sklepa: V Rimu je vera terdna in véda je bila vselej v časti, spomin Pavla II bode blagrovan, kakor velikega papeža. Platina sam priznava, da so ga (Pavla II) vsi imeli za pravičnega in dobrot- nega: „Justus habitus et clemens“, in da po slavnem Filelfu je v manj kot 7 letih svojega papeštva storil,

da so se rascvetle vede, oživele smožnosti, in da je sa-  
vezal k večni hvaležnosti vse učene svojega časa.

## Ogled po Slovenskem in dopisl.

**Iz Ljubljane.** *Rojstni dan* Njih veličanstva so pre-  
teklo nedeljo obhajali po vsi deželi z zahvalno pesmijo  
in slovesnišnimi opravili. V Ljubljani je bila v stolni  
cerkvi velika sv. maša pričo zastopnikov iz vsih oblast-  
nij. V Zvezdi pa je bila pod milim nebom sv. maša  
pričo vojašine in veteranov.

**Iz Ljubljane.** (*God sv. Očeta Leona XIII. Kaj so  
že storili za sv. Cerkev.*) Preteklo nedeljo je bil po cer-  
kveni pratiki sv. Joahim, god sedanjega sv. Očeta, kakor  
smo poprej god r. papeža Pija IX obhajali v dan sv.  
Janeza evangelista. Ime Joahim pomeni: „pripravljanje  
Gospodovo“, — praeparatio Domini, piše sv. Epi-  
fani. „Unità“ je ravno na papežev god prinesla pre-  
misel o tem imenu, iz katerega naj nekoliko posna-  
memo.

Po Božji naredbi so veliki možje že v zibelki do-  
bivali ime, ki zaznamuje imenitne dela, ktere spolniti  
so bili od Boga poklicani. Jakob, pravi sv. Ambrož,  
je imenovan „Israel“, ker je Boga vidil. In Pij IX je  
imenovan Janez, ker je imel biti preljubljen papež,  
kteri je v dolgosti svojega papeštva presegel vse svoje  
sprednike; ker je imel biti Marijin papež in jo presla-  
viti na zemlji; ker je imel v Rimu veržen biti v vrelo  
olje rovarstva, kakor dedič sovraštva in trinoštva nekda-  
njega poganstva.

Ime Joahim — „pripravljanje Gospodovo“ — kaže  
poslanje sedanjega papeža in napoveduje njegovo slavo.  
— „pripravo dne Gospodovega“. Do sedaj je bila ura  
temotne oblasti, — to je bila vaša ura, prekucni,  
haec est hora vestra. Pij je terpel vse rope in vse  
peklenja te preklicane ure, ker se je branil kakor papež,  
in umerl kakor junak. Toda, ako je poterpežljivi in  
večni Bog dopustil peklenjskim mocem eno uro, je sam  
sebi prihranil en cel dan, dies Domini (dan Gospodov),  
kakor ga prerok imenuje. In ta dan je blizo, že se vidi  
izhajati njegova prevesela zarija: „blizo je dan Gospo-  
dov“. (Jz. 13, 6.)

Že volitev Leona XIII sama, okolišine, v kakoršnih  
se je zgodila, čudni način, s katerim je bila dopolnjena,  
naznanujejo, da ura mračnih oblasti pričinja odhajati.  
Te oblasti so se bile zedinile zabraniti, da bi Piju IX  
ne bil dán naslednik; toda strahotno jutrovska prašanje  
jih je prehitelo in je razdajalo njih naklepe, in tam gori  
v Berlinu se je bilo bati, da bi kak koncilialbul ne  
vergel katoličanstva v temnote in strahotne britkosti  
razkolstva; ali kongres je smertno ranil rovarstvo, ktero  
predstavlja republikanska Francija in poterta Italija.

Z Leonom XIII se je prikazala dobrodeljna luč  
ob temnem nebu, ktera tema je Evropo pokrivala: lumen  
in celo. Že prvi šesteri mesci Leonovega papeštva so  
bili previdno in prav modro delo za pripravo: prae-  
paratio Domini. Taka priprava je bila v prvo  
okrožnica 21. maj. travna; le-tá je kraljem in narodom  
pokazala brezno, v ktero jih je pogreznila Cerkev so-  
vražna politika. Pokazala jim je ob enem pomočke, s  
kterimi naj ozdravijo lastne rane, pokazala pota, kako  
naj vstanejo z Jezusom Kristusom k življenju milosti  
in olike. Z ljubeznjivimi prošnjami, s krepkimi in zmér-  
nimi načini, s primérnimi zahtevami se je dalje dopol-  
novalo pripravljavo delo po glavnih okrajinah, koder  
je bilo keršanstvo najbolj zapušeno.

Hvala previdnosti Božji, na Nemškem se je poka-  
zala velika sprememba in pota Gospodove so bile tako

dobro pripravljene, da se je dosegel dogovor papeževga  
poslanca s knezom Bismarkom in upa se zdaj, da pride  
do pogodbe. Na berlinskem shodu je prav modra spo-  
minica prvega papeževga ministra pripravila za pot Ju-  
trovo varnost katoličanom, pa tudi še velike napredstva  
katoličanstvu po okrajinah, od koder nam je svoje dni  
prišla luč sv. evangelija. V novo vstanovljena cerkvena  
vlada v Škociji ondi pripravlja novih pridobitev sv.  
Cerкви. Tako tudi na Angleškem, kjer se vsak dan  
zgodí na ducate najdražjih in silo ginljivih spreobračanj.

Delo pripravljanja je že pričeto na Švicarskem, in  
razkolstvo samo sebe davi, kajti razgrinja svoje lastno  
trinoštvo. Tako tudi na Francoskem, kjer so zastoj  
skušali preslavljati Voltera in Rusó-a (Voltaire, Rous-  
seau) o njuni stoletnici. (Znani Viktor Hugo sam, ki  
sicer pravi, da se nekaj meša, od nekega senatorja  
spodbudovan, da naj tudi on obhaja stoletnici Voltérovo  
kakor Rusó-tovo, je ves serdit zaklical: „Kaj še neki?  
Kakošno stoletnico za tega tolovaja, kakošno obhajanje  
za tega čevljemaza!“) Tako na Ruskem, kjer je odmak-  
njena vsaka predtveza preganjanja. In na Laškem po-  
sebnó, kjer se verstijo dokazi dobrote, moči, velikosti  
papeštva, in pa slabosti, zniževanja in zanikarnosti nje-  
govih sovražnikov. O res! v teh šesterih mescih so bili  
naš sv. Oče pravi Joahim za sv. Cerkev; Joahim  
namreč se tolmači: priprava Gospodova.

Zdaj pa še nekatere življenjepisne čertice Leona  
XIII. Rojen je bil Joahim Pečči 2. sušca 1810 v Car-  
pinetu na Laškem, v Anagninski škofiji. — 1818 dán v  
odrejo oo. jezuitom v Viterbu. — 1824 mlademu Joahimu  
umerje mati in mladenec hodi v šole v Rimu v „Col-  
legium Romanum“. — 1824 doverši šolske nauke z naj-  
veči pohvalo in postane doktor bogoslovstva. — 1832  
stopi v akademijo plemenitih duhovnikov in doseže  
doktorstvo v obojem pravu. — 1837 postane hišni  
prelát in referendar pri „Signaturi“. Ravno to leto 23.  
grudna je mašnik posvečen. Še tisto leto postane apo-  
stolski delegat in služi v Beneventu, Spoletu, v Pe-  
ružiji; tukaj sprejme 1841 Gregorija, ki obiskujejo svoje  
okrajine. — 1843, 27. pros. postane Damiaški nadškof  
i. p., apostolski nuncij v Belgiji. — 1846 škof v Pe-  
rudžiji. — 1850 „vizitator apostolski“ kongregacije sv.  
Filipa v Montefalco. Ravno to leto so bili sedanji sv.  
Oče pričujoči pri najdenji trupla sv. Klare v Asisu.  
— 19. grudna 1853 so izvoljeni kardinal-duhovec z na-  
slovom sv. Krizogona. — 1854 apostolski vizitator ple-  
menitega vstava Pijevega. — 1855 pričnó pribežališe  
za dekliné, kterih čednost je v nevarnosti, in ga izročé  
belgijanskim Sestram od Previdnosti. — 1856 kakor  
kancelar univerze v Perudžiji storé potrebne vravnave  
za taisto. Razglasijo škofijski katekizem itd. — 1857  
pričnó ginecejo (žensko napravo) sv. Ane, vravnvano  
od gospej presv. Serca. Sprejmejo Pija IX na njih po-  
potvanji in jih spremljajo v Rim. — 1858 vstanové  
„Vertove sv. Filipa Nerija“ za vedrilo mladini. — 1859  
pričnó akademijo sv. Tomaža Akvinskega za pospéh  
školastiških nauk. — 1860 pišejo pastirski list o pa-  
peževem časnem posestvu. Oporekajo zoper zatrenje  
cerkvenih redov. Zedinijo se z Umbriskimi škofi in pro-  
testirajo zoper vravnave velikega komisarja sardinske  
vlade. — 1861 pišejo Viktor Emanuelu ter oporekajo  
zoper civilni zakon in zoper pregnanje oo. kamaldoncev  
v Monteceroni. Razglasé z Umbriskimi škofi vred po-  
jasnilo zoper civilni zakon. — 1863 okličejo očitno  
oporeko zoper Exequator (državno nadzorstvo čez pisma  
in oglase, ki prihajajo od sv. Stola). Pišejo pastirski  
list zoper Ernesta Renana o oziroma na njegove bogo-  
skrunstva v spisu življenja Jezusovega. — 1864: Pa-  
stirski list zoper navadne zmote tistega časa proti veri  
in keršanskemu življenju. — 1866 dajo duhovstvu pra-



vila, kako se mu je obnašati ob času nemira. Pastirski list o predstvih katoliške Cerkve. — 1868: Pastirski list o keršanski vojski.

1869 vstanové: Delo za reševanje klerikov od novačenja. Obhajajo 25letnico svojega škofovstva. — 1871 pošljejo z Umbriškimi škofi vred pismo vdanosti sv. Očetu Piju IX po ugrabljenju Rima. Razglasé homilijo (kratek poduk) o predstvih rimskega papeža.

1872 posvetijo mesto in škofijo Perudžijo presv. Jezusovemu Sercu. — 1873: Pastirski list o nevarnosti zgubiti sv. vero. Posvetijo mesto in škofijo neomadežani Mariji Devici. Vstanové družbo sv. Joahima za ubožne duhovne. — 1874: Pastirski list za post: o počenjanji današnjega sveta zoper vero. Vstanové „Svete delavce škofijske“ za pridiganje. — 1875 dajo na svitlo pesmi na čast sv. Herkulana, škofa mučenca, škofijskega pomočnika. Pospešujejo tretji red sv. Franciška in postanejo varh bratovstva (Fratellanza) tega reda v Asisu. — 1876: Pastirski list: o katoliški Cerkvi in 19. stoletji. — 1877: Pastirski list: „Katoliška Cerkve in olika“. — Postanejo kamerlengo sv. Cerkve.

1878, 6. sveč. Po smerti Pija IX sprejmejo s prvimi kardinali vlado sv. Stola. — 10. sveč.: Drugi pastirski list: o Cerkvi in oliki.

Dvajsetega svečana. Izvoljeni so papež z imenom Leon XIII. — 3. sušca slovesno kronani v Sistinski kapeli. — 28. sušca: Prvi nagovor do kardinalov. Oglas cerkvene vlade za Škocijo. — 21. malega travna: Perva okrožnica do katol. škofov. — 15. mal. serp.: Nova volitev škofov.

**Iz Kroepe, 15. vel. serp.** (*Sv. birma. Zahvala pri Mariji Devici.*) S posebno velikim veseljem smo sprejeli 8. t. m. zvečer ob 8 našega premilostnega gospoda kneza škofa. Lepo vbrano zvonjenje v obeh cerkvah in mogočno pokanje možnarjev je naznanjalo in spremljalo naše veselje. Bil je ves terg razsvetljen in še zraven umetni ogenj, da ne popisujem slavlolikov in družih premnožih olepšav. Pričakovani in slovesno sprejeti so bili višji pastir sredi na tergu pričo neštevilnega ljudstva od več čč. gg. duhovnov in od srenjskega odbora z gosp. M. Pircem na čelu. Premilostni gospod škof so v svojem govoru zato očitno priznanje naznanili. Birma se je obhajala v najlepšem redu potem, ko so viši pastir s spraševanjem otrok posebno zadovoljni se razodeli, ker so otročiči lepo in dobro odgovarjali. Tudi so pohvalili naše cerkveno petje in orgljanje, da je v cerkvenem duhu. Prav močno nas je obveselilo, ker so po opraviu šli obiskat tudi našo nam tako priljubljeno cerkev Mater Božje, in so nam tukaj še podelili sv. blagoslov z Najsvetejšim. Iz serca smo jim hvaležni za toliko skazanih milost, ker zraven dobrot do naših otrok so podelili tudi mnogim staršem sv. Obhajilo in vravnali so, da bode ob delavnikih in sopraznikih sv. maša o polni devetih, ter se bodo tudi delavci zamogli vdeleževati sv. maše, kar bi se o drugem času ne moglo zgoditi. Bil nam je še globoko v spominu 9. dan, kar se pripeljejo prečast. naš rojak gosp. stolni prošt s svojim duhovnim stričnikom, ktera sta se gotovo prišla k Materi Božji zahvalit — za gosp. stričnikovo zadobljeno zdravje. Naravnost v cerkev k Materi Božji sta se napotila, kjer sta tudi maševala in preč. gosp. prošt so spregovorili pričujočim nektare besede, jih opomnili lepe slovesnosti ravno tega mesca l. 1868 o prenašanji čudežne podobe in blagoslovljenjanji velikega altarja; povedali so tudi nektare ginjlive zgodbe in čudeže, ki so se dogodile po milosti Marije Device, in to v toliko spodbujenje, da so bili verniki do solz ginjeni.

**Iz Bloške okolice, 18. avgusta.** Ni ga veselja čez nedolžno, sveto, čisto veselje, ktero je zares nekaj pred-

okus nebeške radosti; vse še tako drage posvetne veselice skrijejo naj se pred njim! Veselje je toliko bolj živo, ako ne zadeva samo posameznih oseb, ampak cele družine, soseske in duhovnije. Veliki Šmarin letos bil sem priča takega vzvišenega veselja, ki se je naravnost iz serca prihajajoče razodevalo v očeh in na obličjih našim bloškim faranom v soseski Velike Bloke, kjer je bila blagoslovljena čisto nova — dvakrat nova — prekrasna cerkev Marije pomočnice. Že pred 13 leti spoznala se je živa potreba, da se mora ondodna že razpadajoča cerkvica vsa prenoviti; to se je takrat tem lažje moglo zgoditi, ker je imela cerkvica tačas precej lepega premoženja. In res, zidalo se je. Pa zidalo se je menda bolj z vradno modrostjo kakor z Božjo pomočjo; in ko je bila cerkev že popolnoma dodelana prav po inženirskem obrisu, zapazilo se je, da je bolj podobna nizki kleti, kakor pa pravi cerkvi, kajti na tléh stoječ si lahko z roko prijel glavni korniz, kjer se obok začneja. Kak altar postaviti v tako ozidje bila je čisto nemogoča reč; čez 13 lét se tedaj na tem mestu ni maševalo. Stalo je tužno novo ozidje do lani zapuščeno, prazno, neblagoslovljeno. Bolj boječih tudi nihče bi si ne bil upal vanj stopiti, kajti širjava cerkvice je bila presilna proti nižavi oboka. Bog pa je dal, da so se tačas okolišine prav vgodno vravnale. Neumorno delavni, bistrourni in vsestransko skerbni gospod fajmošter Janez Kaplenek je v malo letih dve podružnici prav lepo okusno, čisto na novo prezidal, druge vse pa skor popolnoma obnovil; reči se mora naravnost, da je maloktera fara na deželi, ki bi imela vse podružnice tako lepo opravljene in z vsem potrebnim tako preskerbljene, kakor je tehmal ravno fara na Blokah. Le omenjena podružnica stala je zapuščena. G. fajmošter se je ni upal lotiti, da ne bi n. pr. pod nos dobil, češ, sej je zidana postavno in nova ravnokar. Lansko pomlad pa pridejo ondodni možje s solzami prositi v farovž, naj bi jim gospod oče pomagali sozidati novo cerkev, kajti, povdarjali so, že toliko lét nas nesreče zaporedoma zadevajo, odkar cerkve nimamo. Rečeno, storjeno. Soseka se je zavezala, da prevzame vsestransko odgovornost pri zidavi; in v nekterih tednih stala je vsa popolnoma predrugačena, prav okusno novo prezidana v popolni podobi rimskega križa po obrisu gosp. fajmoštra izpeljana — svitla in visoka, krasna cerkev — že pod streho, krita z železnimi plošami. Dolga je 12, in široka s kapelama 8 sežnjev. Vsaka fara s primernim številom duš smela bi se ponašati z njo. Pri podiranji pred 13 leti nove cerkvice — našlo se je — (nič zaklada ne — ampak) marsikaj vzdanih napak, da bi bila mogla čez kaj časa nesreča priti iz tega; n. pr. ves zid nad vrati deržal je edino le hrastov hlod, ki pa ni bil suh vložen v novi zid — in bil je toraj že ves trohljiv. K sreči tedaj se je zidalo na novo in bolj obširno vse, da so tako odstranjene vse napake in nezgode.

Letos je bila cerkev dodelana vsa in omenjeni praznik patrone Marije Device od prečastitljivega gosp. prošta dr. A. Jarca blagoslovljena, potem je bil slovesnosti priméren jedernat govor tudi od gospoda prošta, in naposled pontifikalna sv. maša med obilno azistenco: popoldan pa litanije tudi v novi — ta dan posebno lepo zunaj in znotraj okinčani cerkvi; kajti naš g. kaplan je mojster zares za take okusne olepšave. Bog ohrani naša oba, za lepoto Božje hiše in za naš blagor tolikanj vneta gg. duhovna, in na prošnjo preblezene device Marije naj poverne še posebno našemu gospodu fajmoštru njih veliki trud in neštevilne skerbi!

Naj še dostavim, da ravno v nedeljo poprej — 11. t. m. — so bili blagoslovljeni v naši sosesčini pri podružnici Device Marije na Lužarjih — Laške fare —

trije altarji, ktere je prav lično izveršil mladi mojster France Jontes iz Lašič, ki je res vreden, da je kot dosihmal še le malo poznan, toliko bolj priporočen, ker izveršuje svoje dela jako vestno, pošteno, okusno in posebno po ceni. Izdeluje tudi podobe in druge umetne reči iz kamna, gipsa ali pa cementa. Naj bo tedaj mladi umetnik občinstvu priporočen.

## Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

LVIII.

*Blagoslovi presv. Serca Jezusovega v Podbrezjah*  
od 9.—16. sušca 1873.

Danes je 8. dan sušca, praznik sv. Janeza, lep dan za odpotvo v Podbrezje. Nisem si mislil, da bi 72letni g. župnik Matej Slapnik v Podbrezje poklical sv. poslanje. Pa hvala Bogu, Podbrezje je dočela sreča sv. misijona, duhovniki so se želje dopolnile. Kako so bili pa tudi veseli duhovniki misijona! Oba gospoda, župnik in kaplan, sta nama prišla z berzimi konjičkom skor do Naklega naproti, duhovniki pa so streljali in priterkavali s prijaznega grička žalostne Matere Božje Taborške in s farnega zvonika mogočno in veselo, da bi mislil, velika noč je že, ko je še komaj kvaterna sabota. V temno noč so dolgo še streljali na Tabru po najinem prihodu, videlo se je, da imajo posebno radost nad misijonom.

Zjutraj ob šestih, drago postno nedeljo, se je začelo sv. poslanje v Podbrezjah. Šli smo „Benedictus“ prepevaje iz župnega doma memo ovenčanih stebrov in skozi slavolok pred velikimi cerkvenimi vrati v lepo posnaženo svetišče Božje, ne prav brez vse dušne stiske. Pred kratkim so v sosednji duhovniki lansko jesen imeli misijon, in letos v pustnem in postnem času so dva tako tople, da je eden tih komaj otež, drugi pa je že zakopan, ker so ga ubili. Pa, Gospod zamore vse, v Božjem imenu ava začela sv. poslanje.

V nedeljo je bilo vse polno ljudi. Ginjeni so bili vse trikrat močno. Bog daj, da bi le globoko bila segla beseda Božja in se serca prijel njih, za ktere ava prišla v Podbrezje iz Repin! Lepo je, kako naši Kranjci vedno radi hodijo k misijonom. Okoli in okoli je bilo že sv. poslanje, in pred kratkim še le, a vendar vidiš cele trope po vseh cestah, kako vro proti župni cerkvi v Podbrezje. Vedó skor tvarine slehernega dneva vedó kdo bo govoril, o čem bo govor, slišali so nas že vse ne enkrat, večkrat že o tej in uni tvarini govoriti — pa še le vendar radi poslušajo misijonske govore; ginjeni so pervikrat, ginjeni drugič, ginjeni tretjič — pa vedno bolj in bolj. Gospod ima svoje namene pri tem. Utegnejo priti hudi, naj huji časi za naše ljudstvo znajo kmalo priti — zato jih žene Gospodov duh v svetišča Božje, da si zdaj o času miru pripravijo dušo na hudi boj duhovni.

Drugi dan misijona. Cerkev zopet polna, pri spovednicah ljudi vse natlačeno. Komaj sem mogel maševati v kapelici sv. Frančiška Ksaverija, kjer spovedujem, tolikanj je bilo ljudi okoli strani altarja. Ob desetih je bil nauk za otroke, ki so prav številno prišli in pazljivo poslušali. Stali so v kolobaru, spredej dečki, zadej deklice, pred njimi pa častitljivi starček župnik. Jokali so otroci, jokali očetje in matere, jokali je pa tudi g. župnik pred otroci, ko sem ga prosil za otročiče odpuščenja.

Popoldne ob dveh smo začeli spoved otrok. Tu sem nekako posebno spodobno vedenje opazil, posebno pri dečkih. Ko je drugod zbog velike stiske šum in

govorjenje, so v Podbrezjah dečki ali stali ali sedeli mirno, kakor odrašeni. Tudi deklice so se pošteno deržale, ni bilo tistega šepetanja in nereda kakor se pogosto nahaja.

11. sušec. Dež gre, zunaj veter brije, slišim ga močno pihati skozi dvoje okna. Ustavlja se dež. Blato je že, pa deklet nič ne prideržuje. Tudi dekleta so cerkev čez in čez zatlačile, da se ni moč ganiti pri vsem neprijetnem, gerdem vremenu. Spoved tiha, mirna.

12. sušec, sv. Gregorja dan, prvi kmetiški pomladni dan. Tu se nič pomladanskega še ne vidi, sosebo danes ne. Podbrezje so okoli in okoli v gosti sivobeli megli, po gorah naj berže gre sneg. Edini ščinkovček poje na vertu, in opominja, da pomlad pride kmalo. Njive so temno zelene, viditi je, kakor bi pomlad že prišla — pa sušec bo le še zavijal po stari navadi svoji, sneg bo še šel. Nisem se zmotil, po gorah se v novo kadí, znamnje, da sneži po orjaki in sosednjih nižih tovarših. A cerkev podbreška je polna mož, ki molijo na glas rožni venec, ter se pripravljajo na svoj nauk. Ti možje ne prašajo po vremenu, le po nauku jih žene, zato se jih je vse pisano, černo, belo, rumeno, nabralo pred sv. Jakopom, varhom podbreške duhovnije. — Pri nauku so pazni, besedica jim ne uide, rez možko se obnašajo. Vsi so naj terdneje volje. Pri njih liberalizem nič ne opravi. Naše ljudstvo možko po Gorenjskem se za betvo v resnici ni odmaknilo od starega svojega verskega prepričanja do danes — pri Slovencih gorenjskih je vse zgubljeno, kar namerava liberalizem. Njegove vere ne omaja nič, njega zvestobe do Boga in njegove neveste sv. Cerkve nič pod nebom ne pretrese. Resnične so besede našega pesnika:

Hrast se omaja in hrib,  
Zvestoba Slovincu ne gane!

Pri spovedi so bili možki vsi. G. župnik je z velikim veseljem opazoval naj več zgubljene reveže svoje duhovnije pri govorih naših, katerih ni bilo prej viditi ob nedeljah in praznikih v cerkvi. Terdi so sicer ti gorenjski možje — pa nazadnje se le omajejo, ko se jim vest do dobrega zbudi. Če človek le vun in vun posluša in po noči spati ne more zbog zbujeve vesti, ga slednjič le podere beseda Božja in ko bi še tak hrast bil.

13. sušec; dan za žene. Danes so vse spovednice skozi in skozi zasedene. Prišlo je več gospodov v pomoč: župnik teržiški, nakljanski, kriški in še teržiški g. kaplan in ravnatelj začetnice teržiške. Bo dela do jutri dopoldne.

14. sušec. Danes sem mladenčim imel nauk stanovski. Cerkev je bila natlačena. Stali so ti mladenči pri govoru kakor sveče, hladni, mirni. Solza za solzo pada z lica. Bog daj, da bi se jih nauk prijel, da bi se spovedali pošteno vsi!

Kako veselje je z mladenči podbreške duhovnije. Kakor se jih je človek naprej bal, tako so ti mladi serce razveseljevali. Zadržanje njih v cerkvi je na moč spodobno, zgledljivo. Molili so po cerkvi prav spodbudljivo in ponižno križev pot. Bog jih blagoslovi, presv. Serce Jezusovo jih v svoji rani ohrani!

Predzadnji dan misijona. Cerkev zjutraj že polna čez in čez. Spomin za verne duše v vicah resnoben, serca pretresene. Spovednice so kar zatlačene, danes nam manjka spovednikov.

V Podbrezjah so duhovniki silo vneti za besedo Božjo. Prepirajo se doma, kdo bo mogel ostati, za varha. Vse hoče biti pri misijonu. Mali dečki in male deklice stojé v cerkvi pod leco zraven odraščanih čakajoči govora. Tu se ljudje nič ne pabajo, le poslušajo vsi vsi: upati je toraj, da Božja beseda ne ostane brez obilnega vspeha, brez lepega sadu.



Nedelja 3. postna, sklepni dan misijona. Silo ljudi za spoved. Cerkev je tolikanj nagnjetena, da se še h križu misijonskemu skorej ne more. Sklepni govor je bil kratek, ponavljanje kerstnih obljub krepko. Duhovnijanje podbreški so bili na moč zadovoljni z misijonom, le prehitro jim je minul zlati čas njegov.

Dobroto sv. poslanja so posebno vedeli ceniti možje in mladenči podbreške duhovnije. Prišli so se popoldne skupno zahvaliti za sv. misijon, možje in mladenči, sami veljaki podbreški, bogati, ki po več tisuč eden premore. Gorenjec je ponosen in se malo uklanja, je ves drugačen od Dolenjca ali Notranjca. Ima malo besedi, pa so zato té tehtne, ki jih izgovori. Nima nič prilizovanja; kakor misli, tako tudi govori. Zato je bilo lepo podbreške veljake poslušati, ko so se zahvaljevali. Spoznali so očitno, da misijon je lepa pobožnost, da ob času njegovem se mora dajati vsem, domačim in poslom, vsa prostost, da se zamorejo navzeti, kolikor je mogoče, dobrega, Božjega duha: ker to je dobiček, ne zguba za gospodarja, gospodinjo, ako se kaj za dušo pridobi, so v misijonu sami spoznali, se o tem sami prepričali. Tako je bila zadovoljena vsa duhovnija: gospoda oba in duhovnijanje vsi.

Popoldne sva bila oba še čez sedmo uro v spovednici. Drugo jutro po sv. maši odrineva z gosp. duhovnim pomočnikom podbreškim proti Repnjah. Zadoljen sem zapustil Podbrezje ter rekel veselo „z Bogom“ teržiški krasni okolici, veličastni Doberči, beli Košuti in Kriški gori, ki so v belem snegu zavite nama odzdravljale na berzem letu proti jugu.

V Kranji sem najel slikarja za sobe, da bi se moglo prirediti vse — za svetičnost novega križevega pota, ki se je imel blagosloviti 27. sušca ne le v cerkvi, temuč tudi v hiši. Predno je bila ura deset, sva bila z podbreškim g. kaplanom že v Repnjah in naznanila sva o. Kosu, naj se odpravi za potvo v Jesenice, kjer se je imel začeti prec drugi dan misijon.

Menil sem, da po skončanem misijonu podbreškem, se bo dalo vsaj malo odpočiti v Repnjah. Zastonj! Nič, prav čisto nič časa ni ostalo za počitek: v hiši delavci, v cerkvi spovedenci in spovedenke od rana do večera nepretergano do 27. sušca. Ta dan pa je bilo letanja in pripravljanja v hiši naši res silo veliko.

Prišli so: iz Ljubljane v. č. o. gvardijan, iz Kamnika vv. očeta gvardijan in Angelik, govornik pri križevem potu, z županom kamniškim, g. Kecelnom, iz bližnjih vasi vv. čč. gospodje župniki in kaplan smleški. Bil je domač župnik celebrant, iz Zapog župnik dijakon in smleški kaplan subdiakon pri sv. maši. Ljubljanski P. gvardijan je blagoslavljal postaje, kamniški o. Angelik pa je imel primeren govor, ginljiv, od križevega pota. Ljudi veliko — dan prekrasen — družba pri mizi vesela. In tako smo ozaljšali mlado lepo nevestico repinjsko po svojem siromaštvu, kar smo mogli. — Zdaj menda družega ne pride več, kakor samo pregnanje iz Repinj še: kajti poglavitno razun orgelj je skor dodelano že v Repnjah. Zamorejo se zdaj vzdigniti nad nas. Kar je Božja volja, to naj pa bo!

## Razgled po svetu.

**Rimsko.** (God sv. Očeta.) V nedeljo, god sv. Očeta Leona XIII, je bil velik shod v Vatikanu. Kardinali, prelati, diplomati, velikaši rimski so prihajali čestitat. Dospeli so daljnopisi več vladarjev, zunanjih vlád, mnogih škofov, katoliških družb, posameznih osebnikov. Pervi daljnopis je bil od presvitlega avstrijskega

cesarja Frančiška Jožefa; drugi od Bismarka. (Tako telegr. v „Unit.“ 19. v. serp.)

Veliki Šmaren je bil po vsem Rimu obhajan z velikimi slovesnostmi, vse je sulo v cerkve. V predpraznik in v praznik sam zvečer je bil velik del mesta razavtvljen, po višavah so se umetni ognji spušali; zlasti po ljudstvenih odelkih je bilo težko najti bišo ali tudi le okno, da bi ne bilo razavtvljeno.

V Rimu se posebno časti sv. Rok in imajo veliko bratovščino tega svetnika. 16. t. m. je bil njen odbor pri sv. Očetu, ki jim je podaril blagoslovljeni kruh sv. Roka in 1 iztis življenja tega svetnika, ki je bilo spisano za njegov praznik (Compendio istorico della vita di San Rocco dal sig. Bevigiani).

V Petrogradu sta 16. avgusta dva človeka zavrtno in smertno ranila generala Mezencov-a, sekcijkega glavarja visoke policije. Vidi se, kako tudi na Ruskem rijejo rudečkarji, ki se tam gori imenujejo „ničverci“ ali nihilisti. Tako povsod jamo sami sebi kopljejo, kateri jo kopljejo katoliški veri, ktera edina ima v sebi pomočke narode čedno in človekoljubno odgojevati. Na Nemškem je majnikova postava (zoper katoliško Cerkev) potrebno storila postavo zoper rudečkarje; na Ruskem razne naredbe zoper katoličane potrebno delajo visoko, t. j. skrivno policijo že od časov Ivana Strašnega. Pa vse to ne bo narodov oblačilo in olikalo, ako se pravi Kristusovi cerkvi ne dá svoboda.

## Cret in sad zveste molitve.

### Prošnje.

Za odvernjenje velike nesreče v sovražni pravdi je živo priporočen v bratovsko molitev neki hišni oče z družino vred. — V molitev je živo priporočena neka mlada preklinjevalka, da bi jo Bog spreobrnil na prošnje N. lj. G. — V drugič se priporočam v bratovske prošnje, ker prav močno želim uslišan biti ako je moji duši v izveličanje, ker me tako močno neka bolezen nadleguje, da večkrat vse moči obnemagajo; zdravila mi ne pomagajo nič, da bi ozdravela. Toraj se še enkrat preserčno priporočim Naši ljubi Gospej presv. Serca Jezusovega. In vam, bratje in sestre, še posebno pa čč. gg. duhovnom v priserčno molitev in spominu pri sv. maši. A. —

### Bratovske zadeve.

*Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec kimovec.*

I. Glavni namen: Da bi resnica in pravica zopet jeli zmagovati.

II. Posebni nameni:

1. kimovca. Sv. angeli varhi. Priporoč.: Vsi ljudje na zemlji za dospetje k pravi veri in k zveličanju, torej za varstvo pred grehom.

2. Sv. Štefan, ogerski kralj. Priporoč.: Cerkev na Ogerskem. Romarji in popotniki. Odpravljenje pretepotov, zlasti na Kranjskem.

3. Sv. Ljudmila, vojvodinja česka. Priporoč.: Cerkev na Českem. Ženski spol za sv. čistost. Neki velik grešnik.

4. Sv. Rozalija. Priporoč.: Katoliške device, posebno na Slovenskem. Laške dežele. Odprava ponočevanja in nečistosti, zlasti na Slovenskem.

5. Sv. Lorenc Justinijan. Priporoč.: Cerkev na Beneškem in Greškem. Neka duhovnija posebej in pa vse na Kranjskem. Poljski pridelki.

## Listek za raznoterosti.

### Domú želim!

Domú želim, kjer biva vir življenja,  
Priserčni Oče moj!  
Proč iz svetá slepilnega hrmenja  
V preblaženi pokoj.  
Sem mnogo upal v revni solz dolini,  
Iskušén britko — vračam se — v tujini;  
Edino cvetko upa še gojim:  
Domú želim!

Domú želim; v nebeški očetnjavi  
Se sreča mi smehljá;  
Sej delež moj je v večni, rajski slavi:  
Tu nisem jaz domá.  
Ko zvéne cvét, se lastovka dviguje  
Čez hrib in plan domú z dežele tuje;  
Tud jaz zdihujem, seréno hrepenim:  
Domú želim!

Domú želim; čolnič k brežiču plava,  
Studenček v morje, glej, hiti;  
Pri materi že dete mirno spava;  
Naš mir pa si, o Jezus, Ti!  
Na zemlji moč mi bil si Ti v težavah,  
Ah naj učenec se a teboj v višavah,  
Moj sladki Jezus, vekomaj združim;  
Domú želim!

*Radoslav.*

**Iz Ljubljane.** *Portatili*, zdaj posvečeni, se spreje  
majo v knezo-škofijski pisarnici.

V Ljubljano, kakor v druge mesta (Zagreb, Celovec, Gradec itd.) so že večkrat te dni pripeljali ranjenih z bojišča na Jugu. — Baron Karol Wurzbach je v spomin cesarjevega rojstnega dne v podporo ranjenim našim vojakom podaril 500 gl., in tudi svoj grad poleg Šmartna v Litiji je začasno prepustil ranjenim, ki so nekoliko preboleli. — Pervi izkaz darov za zapuščene rodovine na vojsko poklicanih očetov znaša 2514 gl. — Ravno tem rodovinam je deželni predsednik gosp. vitez Kalina daroval 200 gl., 100 gl. pa ljubljanskim ubogim.

**Iz Bosne.** Zdaj bi bil čas, pridnih Kranjcev sem doli poslati z denarom in si posestev nakupiti. Toda to nakupovanje bi moral kak odbor voditi. Veči in manjši posestva so mi vsak dan na ponudbo, kajti mnogi turki bi rajši danes kot jutri od tod bežali. Brez orožja je turk mlač in ne more več živeti. — Tako piše nekdo od onod, ki bi bil pripravljen tudi posredovati pri taki naselitvi.

**Hoedel**, napadnik na nemškega cesarja, je bil v Berlinu ob glavo djan. „Stella d'Italia“ piše, da vsled tega so rimski rudečkarji prav hud oklic poslali nemškemu rudečkarjem, pa tudi nemškemu poslancem v Rimu. Gotovo so nevarni obsedeni ljudje, ki ne prašajo nič za življenje in smert, tudi za sam pekel prej ne, dokler se v njem ne znajdejo.

**Iz Maroke** v gornji Afriki naznanjajo, da v Fez-u in Mequinez-u kolera hudo razsaja.

**F. W. Schroederjev balon.** Ta mož je prišel v novi Jork in hoče narediti balon, ki se dá kermi, ter z njim mesca kimovca potovati v Evropo in zopet nazaj. To pot hoče opraviti v 5 dneh. Ta zračna ladija ima

boje balon s podobo smodke, 91 čevljev dolg in 20 čevljev v premérniku. Balon je iz svile in znotraj položen s gumi-elastikom, visi na nekakem čolnu (gondel), v katerem je električna mašina in druga priprava; le-tá giblje in žene vertin (šravb), ki je priterjen na koncu čolna, in pa dve perutnici, ki ste ob stranéh čolna in služite k gibanju zračne ladije. Balon se napolni z ogljeno-kislím plinom. Neke poskušnje s tem balonom so se dobro obnesle. — Kadar bodo žabe ali opice zveršile enako iznajdbo, takrat bomo opičarjem verjeli, da med opicami in človekom ni bistvenega razločka, ali da tudi žaba ima kosce duše.

**Smertna kazen zopet v veljavi.** V državi Jovi na Amerikanskem so bili ljudje, ki se jim tolovaji bolj smilijo, kakor pa oropani in pobiti nedolžni, odpravili smerno kazen (capital punishment). Sedaj pa so se prepričali, da veliki guncveti se ne menijo dosti za ječo, iz ktere se le še dá izmakniti; toraj so zopet postavili ta kapital-punišment, toda še le čez leto in dan se smé kazen zveršiti.

**Precejšna starost.** V vasi Kirchbracht na Nemškem je umrl kmet Florian Weissmuth, star 148 lét. Vse žive dni je bil terpin v delu, terpljenji, pomajkanji, in vendar je desegel tako silno starost!

**Poslednje novice.** Veči del je bila Avstrija srečna v doseganjih bitvah v Bosni in Ercegovini. Najbolj nesrečen je bil Szapary, ki je na vzhodu Bosne ob Serbiji bil naglo prederi že daleč v deželo, do Tuzle, blizu Zvornika, potem pa je bil prisiljen se gori do Doboja nazaj umakniti. Zgubil je veliko vojaštva in robe in napadan je še vedno od vstajnikov. Vsi drugi večji oddelki so osvojili kraj za krajem, mesto za mestom, se zedinili blizu Sarajeva, glavnega mesta Bosne in Ercegovine in v ponedeljek, 19. t. m., po dobrem poldnevem bojevanji, so uzeli pod Filipovičem tudi to slavno mesto. Strašno je bilo klanje, ker iz vsih hiš in poslopij so streljali turki, celó ženske so pomagale. Zdaj je misliti, da najhujše je dognano. Sarajevo ima kacic 50.000 prebivalcev, večí del turkov, nekaj razkolnikov, katoličanov samo do 1000. — Angleži hočejo vediti, da vsled zvižaje visoke Porte še Avstrija v zvezo stopit s Serbi in Černogorci, in da pogajanje s Turčijo se je skazilo ter je blizu celoma preterganje občenja. — Iz Carigrada se sliši, da v Rodópu se vstajniški upor nadaljeva. — V Petrogradu so zaperli veliko rovarjev „nihilistov“. — Ruska vlada je po „Monit. Univ.“ ustanovila svojega zastopnika, generala Abramovskega, pri emiru v Kabulu. Znano je tudi, da afganistanski vladar je poslednji čas kazal očitno sovraštvo proti Angliji. — Černogorski knez zahteva od Porte, da do 1. kim. mora sprazniti okrajine, ki so Černogori prilastene. — Angleške naznanila vedó, da oddelek 8000 ruskih vojakov bode stal v Besarabiji, dokler okolišine ob Donovi ne bodo jasne.

### Dobrotni darovi.

*Za pogorelce na Verhniki:* Duhoven iz Loke 10 gl. — Prečast. gosp. prošt dr. Ant. Jarc 20 gl. — Neimenovana usmiljena duša  $\frac{1}{2}$  gl. sr. (Op. pogorelo je namreč 15. t. m. veliko hiš.)

*Za misijon v Adrijanopolu:* G. J. K. 1 gl.  
*Za poveljne potrebe:* Preč. gosp. T. 15 gl.

### Pogovori s gg. dopisovalci.

J. K.: Sv. maša opravljena v omenjeni namen pri oltarju N. lj. G.